

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Warszawa, 08 czerwca 2021 r.

DWST-WSST.318.2824.2021.UB

Sz. P.
Piotr Kuczera
Przewodniczący
Śląski Związek Gmin i Powiatów

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na stanowisko Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w sprawie ujednoczenia algorytmów i wskaźników stosowanych do prognozowania wysokości subwencji oświatowej z przelicznikami służącymi jej ostatecznemu wyliczeniu na dany rok, uprzejmie informuję.

Podziału wstępnej kwoty subwencji oświatowej każdego roku dokonuje się na podstawie projektu rozporządzenia w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Do podziału pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego subwencji wstępnej wykorzystuje się dane zgromadzone w systemie informacji oświatowej wg. stanu na 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy (z wyjątkiem niektórych wag liczonych średniorocznie lub według stanu za poprzedni rok szkolny).

Ostateczne kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok budżetowy kalkuluje się na podstawie:

- łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej określonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy;
- rozporządzenia ministra właściwego ds. oświaty i wychowania w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego;
- liczby uczniów (wychowanków) wykazanych w systemie informacji oświatowej (według stanu na dzień 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy i na dzień 10 października roku poprzedzającego rok budżetowy) zweryfikowanych przez organy prowadzące (dotujące) szkoły i placówki oświatowe;
- liczby nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, wykazanych w systemie informacji oświatowej (według stanu na dzień 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy oraz dzień 10 października roku poprzedzającego rok budżetowy) zweryfikowanych i potwierdzonych przez organy prowadzące (dotujące) szkoły i placówki oświatowe.

W związku z powyższym wstępnie skalkulowane kwoty subwencji oświatowej dla poszczególnych JST są poddawane stosownej weryfikacji i naliczone w oparciu o zaktualizowane dane statystyczne o liczbie:

- uczniów (wychowanków),
- etatów nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego.

Wstępna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021 została określona w wysokości 52 041 694 tys. złotych i została podzielona na podstawie przedstawionych poniżej danych wprowadzonych przez dyrektorów placówek edukacyjnych do systemu informacji oświatowej, na dzień 30 września 2020 roku (z wyjątkiem niektórych wag liczonych średniorocznie lub według stanu za poprzedni rok szkolny, zaktualizowanych na dzień 6 października 2020 roku:

- uczniowie fizyczni – 4 888 883,
- uczniowie przeliczeniowi – 8 483 123.

Etaty nauczycieli: 519 678.

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021, w trakcie prac parlamentarnych uległa zmniejszeniu (z powodu przekazania niektórych szkół do prowadzenia właściwym ministrom) i została określona w wysokości 52 035 758 tys. złotych i została naliczona na podstawie przedstawionych poniżej danych wprowadzonych przez dyrektorów placówek edukacyjnych do systemu informacji oświatowej i potwierdzonych przez jednostki samorządu terytorialnego do dnia 20 stycznia 2021 roku:

- uczniowie fizyczni – 4 910 216,
- uczniowie przeliczeniowi – 8 539 198.

Etaty nauczycieli: 523 592.

Widać więc, że zarówno liczba uczniów jak i etatów nauczycieli zmieniła się pomiędzy naliczeniem wstępnej i ostatecznej części oświatowej subwencji ogólnej. Zmiany wynikały z korekt wprowadzanych przez dyrektorów szkół i placówek.

Zmiana wysokości wskaźnika korygującego Di w ramach kalkulacji wstępnej i ostatecznej wielkości kwoty części oświatowej subwencji ogólnej wynika z korekt danych wprowadzonych do systemu informacji oświatowej przez dyrektorów szkół w zakresie danych nauczycieli, w tym stopnia awansu zawodowego. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie ma wpływu na korekty danych wprowadzanych do SIO.

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej (dzielona algorytmem) przypadająca w 2021 r. na 1 ucznia przeliczeniowego w skali ogólnokrajowej (tzw. finansowy standard „A”) wyliczona została jednolicie dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego i wynosi 6 069,3770 zł.

Standard finansowy na rok 2021 wzrósł w porównaniu ze standardem finansowym na rok 2020 (5 917,8938 zł) o 151,4832 zł, tj. 2,6 %.

W planowanej kwocie części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 r. finansowy standard „A” wynosił 6 110,1939 zł, czyli był wyższy od ostatecznego o 0,7%. Planowane (wstępne) kwoty subwencji oświatowej dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego uległy stosownej zmianie w oparciu o zweryfikowane do dnia 20 stycznia 2021 r. przez JST dane statystyczne o liczbie uczniów (wychowanków) oraz o stanie zatrudnienia nauczycieli w podziale na poszczególne stopnie awansu zawodowego.

Spadek finansowego standardu A pomiędzy naliczeniem wstępnej i ostatecznej części oświatowej subwencji ogólnej jest zjawiskiem występującym co roku, na które Ministerstwo Edukacji i Nauki nie ma wpływu. Spadek wynika z korekt wykonywanych w SIO przez dyrektorów szkół i placówek pomiędzy naliczeniem wstępnej i ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej.

Nakłady na oświatę z budżetu państwa systematycznie rosną. W latach 2015-2021 subwencja oświatowa wzrosła o ok. 11,7 mld zł, tj. o 28,9%.

W ustawie budżetowej na rok 2021 została ustalona kwota części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 52.036 mln zł (wzrost w porównaniu do kwoty subwencji oświatowej zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2020 o 2,2 mld zł, tj. o 4,4 %).

Zadania oświatowe związane z prowadzeniem przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek oświatowych finansowane są z dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Część oświatowa subwencji ogólnej jest tylko jednym z dochodów samorządów (obok dotacji celowych z budżetu państwa i dochodów własnych).

Według danych ze sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego za rok 2020 – dochody ogółem samorządów wzrosły w 2020 r. o 26,4 mld zł, tj. o 9,5% względem roku poprzedniego. Ponadto zaobserwowano korzystną dynamikę w dochodach własnych JST – dochody własne wzrosły w skali kraju o 10,6 mld zł, tj. o 7,8% (135,8 mld zł w 2019 r. – 146,4 mld zł w 2020 r.), w tym dochody z tytułu:

- PIT: 55,1 mld zł spadek o 1,1 mld zł, tj. o 1,9%. Zmniejszenie w 2020 r. dochodów z PIT spowodowane jest przejściowym pogorszeniem się sytuacji gospodarczej będącej efektem wpływu pandemii. Jest to pierwszy rok niższego wpływu z udziału w podatku PIT po wielu latach intensywnych wzrostów;
- CIT: 11,3 mld zł wzrost o 0,4 mld zł, tj. o 3,9%.

Analizując sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego stwierdzić należy, że w okresie 2010-2020 dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 87,3%, tj. o kwotę 142,1 mld zł. O ile w 2010 r. samorzady osiągnęły dochody w wysokości 162,8 mld zł, to w 2020 r. było to już 304,9 mld zł.

Z powyższych analiz wynika, że na przestrzeni ostatnich lat sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego uległa znacznej poprawie. Wpływ na to miała zarówno dobra sytuacja makroekonomiczna, jak również szereg podjętych działań mających na celu zwiększenie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych. Efektem tych działań był systematyczny wzrost dochodów podatkowych, w tym dochodów jednostek samorządu

terytorialnego z tytułu udziałów w PIT, z wyjątkiem 2020 r., w którym koniunktura była zachwiana na skutek pandemii.

Mimo obniżenia podatku PIT z 18 % do 17 % i zwolnieniu z PIT osób poniżej 26 roku życia, dochody zdecydowanej większości samorządów z PIT nie tylko nie spadły w 2019 r., ale nawet znacząco wzrosły (bardzo dobra w 2019 roku sytuacja na rynku pracy – wzrost płac i wzrost liczby zatrudnionych z nawiązką pokryły skutki zmian podatkowych).

Ponadto pragnę podkreślić, że mając na uwadze wystąpienia nieplanowanych wydatków w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, Rząd stopniowo wprowadza kolejne mechanizmy wspierające finansowo jednostki samorządu terytorialnego, m.in. Fundusz Inwestycji Samorządowych. Środki pozyskane w ramach tego Funduszu (łącznie w wysokości 12 mld złotych), wyodrębnionego z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, samorzady mogą wykorzystać na niezbędne inwestycje, w tym oświatowe. W ramach środków Rządowego Funduszu Inwestycji Samorządowych jednostki samorządu terytorialnego do chwili obecnej otrzymały łącznie ponad 1,3 mld złotych na inwestycje oświatowe.

Rząd podjął również decyzję o zwiększeniu Funduszu Dróg Samorządowych na rok 2020 o dodatkowe 3,8 mld złotych, co będzie miało korzystny wpływ sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że Rząd RP wyraża gotowość do rozmów nad zmianami w systemie oświaty w szerokim gronie interesariuszy, włączając jednostki samorządu terytorialnego, które są jego niezwykle istotnym elementem.

Z poważaniem

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/